

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Εθνικόν και Καποδιστριακόν
Πανεπιστήμιον Αθηνών
— ΙΔΡΥΘΕΝ ΤΟ 1837 —

Δ.Π.Μ.Σ. Κοινωνική Νευροεπιστήμη,
Κοινωνική Παιδαγωγική και Εκπαίδευση
[Social Neuroscience, Social Pedagogy
and Education]

Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης
Ιατρική Σχολή, Τμήμα Βιολογίας

Διατμηματικό Πρόγραμμα
Μεταπτυχιακών Σπουδών
«**ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΝΕΥΡΟΕΠΙΣΤΗΜΗ,
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ
SOCIAL NEUROSCIENCE, SOCIAL PEDAGOGY AND EDUCATION**»

Περιεχόμενο/Περιγραφή

Μαθημάτων του ΔΠΜΣ

Περιεχόμενα

Πίνακας: Ενδεικτικό πρόγραμμα μαθημάτων του ΔΠΜΣ.....	2
Περιεχόμενο Υποχρεωτικών Μαθημάτων.....	3
Περιεχόμενο κατ' επιλογήν Υποχρεωτικών Μαθημάτων.....	16

Πίνακας: Ενδεικτικό πρόγραμμα μαθημάτων του ΔΠΜΣ

Μαθήματα υποχρεωτικά	Διδ. ώρες	ECTS
Α' Εξάμηνο		
Εισαγωγή στις Νευροεπιστήμες και στην Κοινωνική Νευροεπιστήμη (Introduction to Neurosciences and Social Neuroscience)	39	7,5
Κοινωνική Παιδαγωγική (Social Pedagogy)	39	7,5
Εφαρμογές Κοινωνικής Πληροφορικής στις Επιστήμες της Αγωγής (Social Computing Applications in Education)	39	7,5
Μάθημα κατ' επιλογήν υποχρεωτικό (Compulsory elective module)	39	7,5
Σύνολο	156	30
Β' Εξάμηνο		
Εγκέφαλος, Νόηση και Εκπαίδευση (Brain, Mind and Education)	39	7,5
Διαχείριση κρίσεων και επίλυση προβλημάτων - Νευροηθική και λήψη αποφάσεων (Crisis Management, and Problem Solving. Neuroethics and Decision Making)	39	7,5
Ανθρώπινα Δικαιώματα και Ηθική δεοντολογία στην Εκπαίδευση (Human Rights and Ethics in Education)	39	7,5
Μάθημα κατ' επιλογήν υποχρεωτικό (Compulsory elective module)	39	7,5
Σύνολο	156	30
Γ' Εξάμηνο		
Κοινωνική Νευροεπιστήμη και Εκπαίδευση (Social Neuroscience and Education)	39	7,5
Σχεδιασμός εκπαιδευτικών προγραμμάτων και παρεμβάσεων από την Κοινωνική Παιδαγωγική και την Κοινωνική Νευροεπιστήμη (Educational Instructional Design informed by Social Pedagogy and Social Neuroscience)	39	7,5
Μεθοδολογία Εκπαιδευτικής και Κοινωνικής Έρευνας (Educational and Social Research Methodology)	39	7,5
Μάθημα κατ' επιλογήν υποχρεωτικό (Compulsory elective module)	39	7,5
Σύνολο	156	30
Δ' Εξάμηνο		
Εκπόνηση μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας (Master's thesis)		30
Σύνολο		30
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ECTS		120

Η παραπάνω κατανομή των μαθημάτων στα εξάμηνα είναι ενδεικτική. Με απόφαση της Επιτροπής Προγράμματος Σπουδών μπορεί να γίνει αλλαγή μαθημάτων ή ανακατανομή τους μεταξύ των εξαμήνων.

Περιεχόμενο/Περιγραφή Μαθημάτων

Το περιεχόμενο των μαθημάτων μπορεί να τροποποιείται και να επικυρώνεται, συνυπολογίζοντας τις εκάστοτε σύγχρονες εκπαιδευτικές και κοινωνικές ανάγκες, μετά από εισήγηση των διδασκόντων και έγκριση από την Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών του ΔΠΜΣ.

Υποχρεωτικά μαθήματα

Εισαγωγή στις Νευροεπιστήμες και στην Κοινωνική Νευροεπιστήμη

(Introduction to Neurosciences and Social Neuroscience)

Σκοπός του μαθήματος είναι η εξοικείωση των φοιτητών και φοιτητριών με τη μελέτη των τρόπων με τους οποίους τα βιολογικά συστήματα εκδηλώνουν συμπεριφορές, συναισθήματα και αναπτύσσουν κοινωνικές διαδικασίες και δομές, καθώς και των τρόπων που αυτές οι συμπεριφορές, τα συναισθήματα, οι κοινωνικές διαδικασίες και οι δομές έχουν επιπτώσεις στον εγκέφαλο, στο νευρικό σύστημα και γενικά στους βιολογικούς μηχανισμούς.

Το μάθημα περιλαμβάνει (ενδεικτικά): Τη μελέτη των βασικών στοιχείων της ανατομίας του ανθρώπινου νευρικού συστήματος και των λειτουργικών του υποδιαίρέσεων (κεντρικό-περιφερικό, αυτόνομο νευρικό σύστημα, σωματικό αισθητηριακό και σωματικό κινητικό). Αναλύεται ο μηχανισμός μέσω του οποίου όλα τα διαφορετικά ερεθίσματα μορφομετατρέπονται στη «γλώσσα» του εγκεφάλου, στα δυναμικά - δράσεις.

Επίσης, μελετώνται μέθοδοι Νευροεπιστημών για τη διερεύνηση του εγκεφάλου. Εξετάζονται ακόμη παράγοντες που επηρεάζουν τη λειτουργία του νευρικού συστήματος, καθώς και πώς αυτοί οι παράγοντες αλληλεπιδρούν με τη δομή του, μέσω της πλαστικότητας που χαρακτηρίζει το νευρικό σύστημα. Επιπλέον, μελετάται η νευροβιολογική βάση σημαντικών λειτουργιών, όπως η ενσυναίσθηση, τα συναισθήματα, η μνήμη, η γλώσσα, η μάθηση, η αντίληψη, η συνείδηση και οι συνακόλουθες συμπεριφορές, καθώς και οι αλληλεπιδράσεις μεταξύ των λειτουργιών, των συμπεριφορών και των κοινωνικών διεργασιών με τους βιολογικούς μηχανισμούς, γενικότερα. Στα πλαίσια αυτά αναλύεται η έννοια της πλαστικότητας του εγκεφάλου, ρόλος της κοινωνικής οργάνωσης και του μεγέθους των κοινωνικών ομάδων στην ανάπτυξη και εξέλιξη του εγκεφάλου καθώς και ο έλεγχος της συμπεριφοράς από το νευρικό σύστημα.

Αναμένεται οι φοιτητές και οι φοιτήτριες να αποκτήσουν γνώσεις, ικανότητες και δεξιότητες σε τομείς των Νευροεπιστημών και της Κοινωνικής Νευροεπιστήμης που θα συμβάλλουν στην αξιολόγηση και αξιοποίηση των συμπεριφορών, ατομικών και συλλογικών, αλλά και των επιδράσεων των κοινωνικών διεργασιών και συστημάτων στο άτομο και στους βιολογικούς του μηχανισμούς.

Κοινωνική Παιδαγωγική (Social Pedagogy)

Σκοπός του μαθήματος είναι οι φοιτητές και οι φοιτήτριες να γίνουν ικανοί/ές να αξιοποιούν τις θεωρητικές, επιστημολογικές, μεθοδολογικές διαστάσεις και εφαρμογές του πολυδύναμου διεπιστημονικού χώρου της Κοινωνικής Παιδαγωγικής και να αναδεικνύουν και να αξιοποιούν τις πολλαπλές κοινωνικοπαιδαγωγικές δυνατότητες για την πρόληψη και την αντιμετώπιση κοινωνικοπαιδαγωγικών προβλημάτων στα πεδία της τυπικής, μη τυπικής και άτυπης εκπαίδευσης και σε όλο το ηλικιακό φάσμα του ανθρώπου.

Το μάθημα προσφέρει θεωρητική και πρακτική εκπαίδευση, αναδεικνύοντας την ενότητα της θεωρίας και της πράξης στην Κοινωνική Παιδαγωγική και ακολουθώντας τις αρχές της συνεργατικής - βιωματικής μάθησης, με τους εξής ενδεικτικούς άξονες περιεχομένου:

- Θεμελιώδεις αξίες, αρχές, βασικές θέσεις, προτεραιότητες και θεωρήσεις της Κοινωνικής Παιδαγωγικής
- Η ευρύτητα, το πολυδιάστατο πεδίο εφαρμογής και η πολλαπλότητα των ρόλων της Κοινωνικής Παιδαγωγικής
- Η Κοινωνική Παιδαγωγική ως διεπιστημονικός χώρος: Ανάδειξη και δυνατότητες αξιοποίησης των διεπιστημονικών συνεργειών
- Επιστημολογική θεώρηση και ειδικά ζητήματα μεθοδολογίας έρευνας στην Κοινωνική Παιδαγωγική
- Μεθοδολογικές πρακτικές στην Κοινωνική Παιδαγωγική
- Σχεδιασμός, διεξαγωγή, δυνατότητες και προοπτικές της κοινωνικοπαιδαγωγικής έρευνας
- Ο πολυδύναμος κοινωνικοπαιδαγωγικός ρόλος του σχολείου
- Ο εκπαιδευτικός ως κοινωνικός παιδαγωγός
- Σημαντικά σύγχρονα κοινωνικοπαιδαγωγικά προβλήματα είτε εκδηλώνονται στη σχολική τάξη και στη σχολική κοινότητα είτε έξω από αυτές: Η πρόληψη και η αντιμετώπισή τους
- Σχεδιασμός, οργάνωση, υλοποίηση και αξιολόγηση κοινωνικοπαιδαγωγικών παρεμβάσεων και προγραμμάτων στο σχολείο (τυπική εκπαίδευση) και σε χώρους μη τυπικής και άτυπης εκπαίδευσης
- Παιδαγωγική, «Ανδραγωγική» και «Γερανταγωγική» ως αλληλεπιδρώντες κλάδοι

της Κοινωνικής Παιδαγωγικής

- Η αξιοποίηση της δημιουργικότητας και των διαφορετικών μορφών Τέχνης στην Κοινωνική Παιδαγωγική
- Μελέτη περιπτώσεων, ερευνητικά παραδείγματα και βιωματική συμμετοχή σε ομάδες (σε κάθε μάθημα)
- Οι δυνατότητες ανταπόκρισης της Κοινωνικής Παιδαγωγικής στις σύγχρονες προκλήσεις και μεταβαλλόμενες ανάγκες, ο ρόλος της στη βελτίωση και αλλαγή των εκπαιδευτικών και κοινωνικών συνθηκών και στην παραγωγή εκπαιδευτικής και κοινωνικής πολιτικής.

Το μάθημα περιλαμβάνει βιωματικά εργαστήρια - σεμινάρια και πρακτική άσκηση.

Μετά την ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές και οι φοιτήτριες έχουν αποκτήσει γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες, τις οποίες αξιοποιούν, στην εκπόνηση προγραμμάτων Κοινωνικής Παιδαγωγικής, για την αποτελεσματική πρόληψη και αντιμετώπιση επίκαιρων κοινωνικοπαιδαγωγικών προβλημάτων, σε διάφορα πεδία της εκπαίδευσης και της κοινωνικής δράσης.

Εφαρμογές Κοινωνικής Πληροφορικής στις Επιστήμες της Αγωγής (Social Computing Applications in Education)

Σκοπός του μαθήματος είναι η μελέτη της σχέσης μεταξύ της κοινωνίας και των Τεχνολογιών της Πληροφορίας και Επικοινωνιών (Τ.Π.Ε.), καθώς και των εκπαιδευτικών και κοινωνικών φαινομένων με την υποστήριξη και αξιοποίηση των Τ.Π.Ε.

Ειδικότερα, εξετάζεται η υποστήριξη της κοινωνικοπαιδαγωγικής λειτουργίας ομάδων, φορέων και θεσμών (όπως π.χ. της σχολικής κοινότητας, των ευπαθών κοινωνικά ομάδων, παιδιών και ενηλίκων κ.ά.) μέσα από διάφορες δυνατότητες και εφαρμογές των Τ.Π.Ε.

Στο μάθημα δίνεται έμφαση στη μελέτη των μορφών και της δυναμικής διαφόρων σχέσεων που δημιουργούνται με τη διαμεσολάβηση των ψηφιακών συστημάτων (π.χ. ψηφιακές και δυνητικές κοινότητες, κοινωνικά δίκτυα, εφαρμογές Τεχνητής Νοημοσύνης κ.ά.), καθώς και στις επιπτώσεις τους (κοινωνικές, πολιτιστικές, ψυχολογικές κ.λπ.) σε προσωπικό, συλλογικό, οργανωτικό, θεσμικό και κοινωνικό

επίπεδο.

Ιδιαίτέρως εξετάζεται η ανάπτυξη κριτικής άποψης και στάσης για θεωρητικές και εφαρμοσμένες προσεγγίσεις των ΤΠΕ με προσανατολισμό στην εκπαίδευση, τη διδασκαλία με την αξιοποίηση των ΤΠΕ και τον ψηφιακό και κριτικό γραμματισμό.

Μέσα σε αυτό το πλαίσιο, οι φοιτητές και φοιτήτριες εμπλέκονται και εξοικειώνονται με χρήσιμα εκπαιδευτικά εργαλεία, βασισμένα στις Τ.Π.Ε., και αποκτούν την ικανότητα:

- της δημιουργίας και αξιοποίησης αντίστοιχου εκπαιδευτικού και διδακτικού υλικού, υπό το πρίσμα των κοινωνικοπολιτισμικών και κοινωνιογνωσιακών θεωριών μάθησης και
- της δημιουργίας μαθησιακών περιβαλλόντων, που θα καλλιεργούν και θα αναπτύσσουν τη μεταγνώση και τη συγγραφή των κατάλληλων ψηφιακών κειμένων για να επικοινωνούν αποτελεσματικά.

Επιπλέον, οι φοιτητές/τριες αποκτούν την ικανότητα:

- να περιγράφουν και να ερμηνεύουν θεωρητικές αντιλήψεις και εκπαιδευτικές εφαρμογές του ψηφιακού και κριτικού γραμματισμού με έμφαση στα πολύγλωσσα, πολυπολιτισμικά, πολυτροπικά ψηφιακά περιβάλλοντα στην Ελλάδα και στο εξωτερικό, και
- να εφαρμόζουν γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες που έχουν δομήσει στην ψηφιακή διδασκαλία και μάθηση για να εκπονούν έρευνα σε θέματα που πραγματεύεται η κριτική παιδαγωγική, συνδέοντας δημιουργικά και γόνιμα τη θεωρία με την πράξη, και για να ασκούν κριτική στις κοινωνικές συμβάσεις και τις χρήσεις των ΤΠΕ, και
- να δημιουργούν και να διαμοιράζονται τα κατάλληλα ψηφιακά κείμενα και μέσα και να δημιουργούν μορφωσιογόνα περιβάλλοντα που θα ευνοούν τη συμπερίληψη, την κριτική σκέψη και την αυτορρύθμιση.

Το μάθημα μπορεί να περιλαμβάνει πρακτική άσκηση.

Εγκέφαλος, Νόηση και Εκπαίδευση (Brain, Mind and Education)

Σκοπός του μαθήματος είναι η κατανόηση των εγκεφαλικών διεργασιών οι οποίες οδηγούν σε νοητικές λειτουργίες που υποστηρίζουν κυρίως τη μάθηση και την εκπαίδευση.

Ενδεικτική αναφορά σε ορισμένους άξονες του μαθήματος: Νευροπλαστικότητα και νευρογένεση. Νευρωνικοί μηχανισμοί υποκείμενοι των γνωστικών λειτουργιών. Νευρωνικά δίκτυα και μάθηση. Ενίσχυση της νευρωνικής πλαστικότητας και της

νευρογένεσης μέσα από εκπαιδευτικές διαδικασίες. Νευροπλαστικότητα και διά βίου μάθηση. Ανθρώπινος εγκέφαλος και γλωσσικές δομές. Νευρωνικοί μηχανισμοί για την απόκτηση και έκφραση της γλώσσας. Νοητικό λεξικό. Νευρωνικά δίκτυα που συνδέονται με τις διαπροσωπικές σχέσεις, την επικοινωνία και την κοινωνική συμπεριφορά (λεκτική και εξωλεκτική επικοινωνία). Εγκέφαλος και νοητικά και συμπεριφορικά ελλείμματα. Νοητικές λειτουργίες και μαθησιακές δυσκολίες. Ασθένειες και νοητικές δυσλειτουργίες. Νευρωνικά δίκτυα και ανάκτηση και αναδιοργάνωση λειτουργιών. Ο ρόλος των ρυθμών φωτός-σκότους καθώς και των κοινωνικών ρυθμών στην συναισθηματική και γνωστική λειτουργία. Οι επιπτώσεις από την έκθεση στο μπλε φως των οθονών (κινητά τηλέφωνα, tablets κ.λπ.) στην ικανότητα αφομοίωσης πληροφοριών.

Με το μάθημα επιδιώκεται οι φοιτητές και φοιτήτριες να γνωρίζουν με ποιους τρόπους επικοινωνούν με τους άλλους κατά την εκπαιδευτική διαδικασία, πώς αξιοποιείται η πλαστικότητα του εγκεφάλου για τη βελτίωση της μάθησης, της εκπαιδευτικής διαδικασίας, των συμπεριφορών, των σχέσεων και γενικά της γνωστικής και κοινωνικής μάθησης, σε ένα ευρύ ηλικιακό φάσμα και σε διαφορετικά περιβάλλοντα.

Το μάθημα μπορεί να περιλαμβάνει βιωματικά σεμινάρια και πρακτική άσκηση.

Διαχείριση κρίσεων και επίλυση προβλημάτων - Νευροηθική και

λήψη αποφάσεων (Crisis Management, and Problem Solving.

Neuroethics and Decision Making)

Σκοπός του μαθήματος είναι να παρέχει επάρκεια εξειδικευμένων γνώσεων για την ανάπτυξη δεξιοτήτων αποτελεσματικής διαχείρισης κρίσεων, επίλυσης προβλημάτων και λήψης αποφάσεων για βασικά ζητήματα της σύγχρονης πραγματικότητας, υπό το φως των δεδομένων της σύγχρονης Νευροηθικής ως ηθικής των νευροεπιστημών αλλά και ως νευροεπιστήμης της ηθικής, όπως χαρακτηριστικά αναφέρεται στη διεθνή βιβλιογραφία. Η ανάπτυξη των ικανοτήτων των φοιτητών για αυτόνομη έρευνα στις παραμέτρους του συγκεκριμένου επιστημονικού αντικειμένου, αποτελεί, επίσης, σημαντικό στόχο του μαθήματος.

Ενδεικτική αναφορά σε ορισμένους άξονες του μαθήματος:

A) Εξοικείωση των φοιτητών με τους τρόπους αναγνώρισης και διαχείρισης των βιοψυχοκοινωνικών παραγόντων και των νευροηθικών διλημάτων που σχετίζονται, σε

άλλο άλλοτε βαθμό, με την αποτελεσματικότητα των προσπαθειών επωφελούς διαχείρισης κρίσεων, επίλυσης προβλημάτων και λήψης αποφάσεων, και επαρκής γνώση σχετικά με βασικά ζητήματα που τίθενται σήμερα, με την ανάπτυξη των αντικειμένων της Κοινωνικής Νευροεπιστήμης και της Νευροθητικής.

Β) Ανάπτυξη δεξιοτήτων διαχείρισης δυσλειτουργικών αξιολογήσεων της πραγματικότητας και των αντίστοιχων τροπισμών, και κυρίως εκείνων που παράγουν δυσλειτουργικές συναισθηματικές και κοινωνικές στάσεις και συμπεριφορές, με επεξεργασία παραδειγμάτων συμβουλευτικής πρακτικής και μελέτη ερευνητικών περιπτώσεων.

Γ) Μελέτη των σύγχρονων τρόπων ανάπτυξης των αξιολογικών δεξιοτήτων ως προϊόντων λειτουργικής απαρτίωσης των ανώτερων εγκεφαλικών λειτουργιών α) για ισορροπημένη αυτοεκτίμηση, β) προσαρμοστικότητα στις διαρκώς μεταβαλλόμενες περιβαλλοντικές και κοινωνικές συνθήκες, και γ) υγιή δημιουργικότητα.

Δ) Ανάπτυξη ειδικών δεξιοτήτων για την αντιμετώπιση των δυσλειτουργικών τρόπων αξιολόγησης: α) των ικανοτήτων και δυνατοτήτων του «εαυτού», β) των διαστάσεων των προβλημάτων της ζωής και των δυσκολιών στις σχέσεις με τους συνανθρώπους και γ) των προοπτικών του μέλλοντος, σύμφωνα με το Αξιολογικό μοντέλο προαγωγής ψυχικής υγείας.

Ε) Επιδιώκεται, επίσης, οι φοιτητές και οι φοιτήτριες να μαθαίνουν να συνδυάζουν την παρεχόμενη γνώση με άλλα επίκαιρα ερευνητικά δεδομένα, και να θέτουν νέα ειδικά ερευνητικά ερωτήματα.

ΣΤ) Επιπλέον, αποκτούν ικανότητες να σχεδιάζουν και να ολοκληρώνουν ερευνητικές μελέτες για την ανάδειξη κατάλληλων τρόπων εκπαίδευσης των νεότερων γενεών, με στόχους τον περιορισμό των ανασταλτικών και την ενίσχυση των ευοδωτικών βιοψυχοκοινωνικών παραγόντων που εμπλέκονται και καθορίζουν την αποτελεσματικότητα του ατόμου και των κοινωνιών στις διαχρονικές προσπάθειές τους για ενίσχυση και βελτίωση των φυσιολογικών μηχανισμών προσαρμογής, στις διαρκώς μεταβαλλόμενες και αντίξοες περιβαλλοντικές και κοινωνικές συνθήκες.

Με δεδομένα όλα τα παραπάνω, οι φοιτητές και οι φοιτήτριες μελετούν και εξετάζουν κριτικά τρόπους σχεδιασμού στρατηγικών και εφαρμογών συμβουλευτικής για την αποτελεσματική διαχείριση κρίσεων και προβλημάτων, μέσα από τη λήψη κατάλληλων αποφάσεων, με στόχο το μεγαλύτερο δυνατό όφελος για το άτομο και την κοινωνία. Το μάθημα μπορεί να περιλαμβάνει σεμινάρια και πρακτική άσκηση.

Ανθρώπινα Δικαιώματα και Ηθική δεοντολογία στην Εκπαίδευση (Human Rights and Ethics in Education)

Σκοπός του μαθήματος είναι οι φοιτητές και οι φοιτήτριες να προσεγγίσουν κριτικά τα Ανθρώπινα Δικαιώματα και την Ηθική Δεοντολογία που πηγάζει από τον σεβασμό και την εφαρμογή τους στην Εκπαίδευση, έτσι ώστε να είναι ικανοί και ικανές να τα συμπεριλαμβάνουν στην προσωπική και επαγγελματική τους συγκρότηση. Ιδιαίτέρως στην Εκπαίδευση, να υπολογίζουν τα ανθρώπινα δικαιώματα, να αντλούν στοιχεία από τις γνώσεις τους, να δοκιμάζουν δεξιότητες και να ενστερνίζονται στάσεις που θα τους χρησιμεύσουν στην κατανόηση, την επιλογή, τον σχεδιασμό και την εφαρμογή δράσεων που υπηρετούν μια ηθική δεοντολογία ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Συγκεκριμένα, στο πλαίσιο του μαθήματος οι φοιτητές και οι φοιτήτριες ασχολούνται με την ιστορία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, τις βασικές σύγχρονες καταγραφές τους σε πολιτικά κείμενα, το τι είναι και τι δεν είναι ανθρώπινα δικαιώματα και πώς η διακήρυξη, οι σχετικές συμβάσεις και τα πρωτόκολλα συνθέτουν την πολυσχιδή εμπειρία των ανθρώπων και των λαών στο αίτημα της ειρήνης. Πειραματίζονται με τα ηθικά διλήμματα που προκύπτουν στην εφαρμογή των ανθρωπίνων δικαιωμάτων σε διαφορετικά περιβάλλοντα, καθώς και με τον τρόπο που τα αρμόδια όργανα διαμορφώνουν προτεραιότητες στην εφαρμογή τους, συγκροτώντας βασικές αρχές ηθικής δεοντολογίας. Επίσης προσεγγίζουν και αποκωδικοποιούν τα όρια της άρνησης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, όπως εκφράζονται μέσα από πράξεις φονταμενταλισμού και μισαλλοδοξίας.

Στο μάθημα αυτό, οι φοιτητές και οι φοιτήτριες ασκούνται στην θεωρία και την πράξη, προσεγγίζοντας στρατηγικές μεθόδους, όπως περιγράφονται στις Οδηγίες του Συμβουλίου της Ευρώπης που σχετίζονται με την Εκπαίδευση, όπως υλοποιούνται με τη χρήση των παιδαγωγικών εργαλείων που έχουν δημιουργήσει ομάδες εργασίας των κρατών-μελών του. Για την περαιτέρω άσκησή τους στον τρόπο που το σχολείο λειτουργεί, διδάσκει και παρίσταται στην κοινότητα, το μάθημα συμπεριλαμβάνει τις βασικές αρχές της Εκπαίδευσης στην Δημοκρατική Ιδιότητα του Πολίτη και της Εκπαίδευσης στα Ανθρώπινα δικαιώματα (EDC/HRE) και του Πλαισίου Αναφοράς για Δημοκρατικό Πολιτισμό (RFCDC) του Συμβουλίου της Ευρώπης.

Τα μαθήματα γίνονται με βιωματικό τρόπο, χρησιμοποιώντας προβολές, δραστηριότητες, βιωματικές προσεγγίσεις, μουσική, συζητήσεις και διαπραγμάτευση. Με την ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές και οι φοιτήτριες είναι εξοικειωμένοι/ες με

τις δημοκρατικές αξίες, μπορούν να τις αναγνωρίζουν και να συσχετίζουν με αυτές την ήδη υπάρχουσα εκπαιδευτική τους δραστηριότητα, να τις συμπεριλαμβάνουν στον σχεδιασμό της δράσης τους σε προσωπικό, σε εργασιακό και ιδιαιτέρως σε εκπαιδευτικό περιβάλλον και να προχωρούν με αυτοπεποίθηση από τη θεωρία στην πράξη.

Κοινωνική Νευροεπιστήμη και Εκπαίδευση

(Social Neuroscience and Education)

Το μάθημα αυτό εξετάζει τις διάφορες πτυχές (αρχές, έννοιες, σημαντικές θεωρήσεις κ.ά.) του τομέα των Νευροεπιστημών. Στόχος του εν λόγω μαθήματος είναι η σύνδεση μεταξύ της παρατηρούμενης συμπεριφοράς, των νοητικών μηχανισμών και της εγκεφαλικής λειτουργίας. Στο πλαίσιο του μαθήματος συζητούνται μέθοδοι ποσοτικοποίησης της εγκεφαλικής δομής και λειτουργίας, όπως η δομική και λειτουργική νευροαπεικόνιση, συναρτήσει της διερεύνησης των τομέων που απαρτίζουν τη νόηση (γλώσσα, μνήμη, επιτελικές λειτουργίες κ.ά.). Επίσης, συζητείται εκτενώς το νευροβιολογικό υπόστρωμα των νοητικών λειτουργιών και των επιμέρους υπολειτουργιών τους επί τη βάση ευρημάτων από μελέτες σε ασθενείς με νευρολογικές βλάβες και απεικονιστικές μελέτες σε υγιή πληθυσμό.

Ενδεικτικές θεματικές

1. Η ιστορία των νευροεπιστημών και η σχέση τους με τις άλλες επιστήμες
Θα γίνει μια συνοπτική εισαγωγή για το πως εξελίχθηκε ο τομέας των νευροεπιστημών από τα αρχαία χρόνια μέχρι και το σήμερα.
2. Οι δομικές μονάδες του νευρικού συστήματος
Θα γνωρίσουν οι φοιτητές το κύτταρο, τον νευρώνα και τον ρόλο που παίζει στο ΚΝΣ.
3. Δομή και οργάνωση του κεντρικού νευρικού συστήματος (ΚΝΣ)
Εδώ, θα μιλήσουμε για το πως ξεκινάει να αναπτύσσεται το ΚΝΣ ήδη από τους πρώτους μήνες της κύησης και πως αυτό εξελίσσεται σε έναν ενήλικα άνθρωπο. Επίσης, θα αναφερθούμε σε βασικές δομές του ΚΝΣ.
4. Τεχνικές νευροαπεικόνισης του εγκεφάλου
Οι φοιτητές θα έρθουν σε επαφή με διάφορες τεχνικές νευροαπεικόνισης (π.χ. Νευρωνικά δίκτυα, Ηλεκτροεγκεφαλογράφημα (Electroencephalography - EEG), Αξονική τομογραφία (Computed tomography - CT), Απεικόνιση μαγνητικού συντονισμού (Magnetic resonance imaging - MRI), Λειτουργική απεικόνιση

μαγνητικού συντονισμού (fMRI) κ.ά.)

5. Εγκεφαλική λειτουργία υπό φυσιολογικές συνθήκες

Θα μιλήσουμε για τον κάθε έναν λοβό ξεχωριστό, καθώς επίσης και για τη λειτουργία του.

6. Μνήμη, γλώσσα και νευρολογικές διαταραχές

Θα αναφερθούμε στο ποιες είναι οι λειτουργίες της μνήμης και της γλώσσας, καθώς και ποιες ασθένειες μπορούν να επηρεάσουν τις λειτουργίες αυτές.

7. Σύνδρομα, συμπεριφορά και συμπτωματολογία μετά από βλάβες του ΚΝΣ

Θα εξετάσουμε μέσω διαφόρων μελετών πως διάφορα σύνδρομα επηρεάζουν τη φυσιολογική λειτουργία του ΚΝΣ.

8. Συναίσθημα και κοινωνικός εγκέφαλος

Εδώ, θα εξετάσουμε πως ο εγκέφαλος επηρεάζει και επηρεάζεται ανάλογα με το κοινωνικό περιβάλλον μέσα στο οποίο βρίσκεται, καθώς και τη συναισθηματική απόκριση από νευροβιολογικής πλευράς.

Στόχος είναι να κατανοήσουν οι φοιτητές την πολυπλοκότητα και τον πλούτο των γνωστικών λειτουργιών βάση της εγκεφαλικής δραστηριότητας. Το μάθημα αυτό θα βοηθήσει την εισαγωγή των φοιτητών στη μελέτη της δομικής και λειτουργικής οργάνωσης του Κεντρικού Νευρικού Συστήματος (ΚΝΣ) στον υγιή πληθυσμό, καθώς και μετά από βλάβες. Με την ολοκλήρωση του μαθήματος, αποσκοπούμε οι φοιτητές να έχουν κατανοήσει τη σημαντικότητα του πεδίου της Νευροεπιστήμης ως προς τη σχέση των εγκεφαλικών περιοχών με τις ανώτερες γνωστικές λειτουργίες του ανθρώπου.

**Σχεδιασμός εκπαιδευτικών προγραμμάτων και παρεμβάσεων από
την Κοινωνική Παιδαγωγική και την Κοινωνική Νευροεπιστήμη
(Educational Instructional Design informed by Social Pedagogy
and Social Neuroscience)**

Σκοπός του μαθήματος είναι η διεπιστημονική αξιοποίηση των αποτελεσμάτων της έρευνας της Κοινωνικής Νευροεπιστήμης στην εκπαιδευτική και κοινωνική πρακτική και στην ανάπτυξη κοινωνικοπαιδαγωγικών προγραμμάτων και παρεμβάσεων.

Πιο αναλυτικά, επιδιώκεται οι φοιτητές και φοιτήτριες να αποκτήσουν τις ικανότητες να σχεδιάζουν, να εφαρμόζουν και να αξιολογούν κοινωνικοπαιδαγωγικές δράσεις,

παρεμβάσεις και προγράμματα, συνυπολογίζοντας ερευνητικά αποτελέσματα από την Κοινωνική Νευροεπιστήμη και μελετώντας τις αλληλεπιδράσεις και διασυνδέσεις των βιολογικών μηχανισμών του ανθρώπου και των παιδαγωγικών και κοινωνικών διεργασιών που αναπτύσσει, ώστε να ανταποκρίνονται αποτελεσματικότερα στις σύγχρονες ανάγκες και προκλήσεις των εκπαιδευτικών, παιδαγωγικών και κοινωνικών συστημάτων.

Βασικοί άξονες του μαθήματος είναι:

- Εισαγωγή στον Στρατηγικό Σχεδιασμό και Προγραμματισμό – Διαφορετικές προσεγγίσεις – Αξιοποίηση και Εφαρμογές.
- Διεπιστημονικές διασυνδέσεις Κοινωνικής Παιδαγωγικής και Κοινωνικής Νευροεπιστήμης.
- Μελέτη ερευνών που αξιοποιούν τη διεπιστημονική διασύνδεση της Κοινωνικής Παιδαγωγικής και της Κοινωνικής Νευροεπιστήμης.
- Γνωριμία με το έργο καταξιωμένων διεθνώς κοινωνικών νευροεπιστημόνων. Ανάλυση των ερευνητικών αποτελεσμάτων των μελετών τους και εφαρμογές στην κοινωνικοπαιδαγωγική πρακτική.
- Δυνατότητες αξιοποίησης των επιδράσεων των βιολογικών, συναισθηματικών, κοινωνικών και πολιτισμικών παραγόντων (και των περιορισμών που αυτοί δημιουργούν): α) στον σχεδιασμό περιβαλλόντων μάθησης, β) στην ανάπτυξη εκπαιδευτικών στρατηγικών και διδακτικών πρακτικών, γ) στη χάραξη εκπαιδευτικής και κοινωνικής πολιτικής, και δ) γενικότερα στην προσέγγιση και βελτίωση εκπαιδευτικών διεργασιών και παιδαγωγικών και κοινωνικών φαινομένων.
- Μέθοδοι και τεχνικές που αξιοποιούν την Κοινωνική Νευροεπιστήμη για τη βελτιστοποίηση των αποτελεσμάτων των κοινωνικοπαιδαγωγικών δράσεων και προγραμμάτων.
- Συνδυαστική και αποτελεσματική αντιμετώπιση συγκεκριμένων ψυχοκοινωνικών αναγκών ατόμων και ομάδων και «παιδευτικών» αναγκών της κοινωνίας.
- Σχεδιασμός προγραμμάτων και παρεμβάσεων μέσα από την εφαρμογή ερευνητικών στρατηγικών, μεθόδων και τεχνικών Κοινωνικής Παιδαγωγικής σε δύσκολες εκπαιδευτικές συνθήκες και οι δυνατότητες αξιοποίησης κοινωνικο-νευροεπιστημονικών δεδομένων.
- Σχεδιασμός, οργάνωση και εφαρμογή κοινωνικοπαιδαγωγικών παρεμβάσεων και προγραμμάτων σε χώρους μη τυπικής εκπαίδευσης.

- Εργαλεία αξιολόγησης κοινωνικοπαιδαγωγικών προγραμμάτων και παρεμβάσεων, που αξιοποιούν την Κοινωνική Νευροεπιστήμη, σε διαφορετικούς χώρους (τυπικής, μη τυπικής και άτυπης) εκπαίδευσης.
- Μελέτη περιπτώσεων και παραδειγμάτων και επεξεργασία τους σε ομάδες συνεργατικής και βιωματικής μάθησης (σε κάθε μάθημα).

Το μάθημα περιλαμβάνει βιωματικά εργαστήρια - σεμινάρια και πρακτική άσκηση. Μετά την ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές και οι φοιτήτριες έχουν αποκτήσει γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες, τις οποίες εφαρμόζουν σε επίπεδο πρακτικής, για τον στρατηγικό σχεδιασμό, την οργάνωση και την εκπόνηση κοινωνικοπαιδαγωγικών προγραμμάτων και παρεμβάσεων, με την αξιοποίηση της διεπιστημονικής διασύνδεσης με την Κοινωνική Νευροεπιστήμη.

Μεθοδολογία Εκπαιδευτικής και Κοινωνικής Έρευνας **(Educational and Social Research Methodology)**

Σκοπός του μαθήματος είναι η εξοικείωση των φοιτητών και φοιτητριών με τις βασικές αρχές της μεθοδολογίας της επιστημονικής έρευνας, του σχεδιασμού, της οργάνωσης και της διεξαγωγής της και των διαφορετικών μεθόδων έρευνας στο πλαίσιο της ποσοτικής και της ποιοτικής προσέγγισης, με έμφαση στην εκπαιδευτική και κοινωνική έρευνα. Συγκεκριμένα, στο πλαίσιο του μαθήματος αναπτύσσονται και αναλύονται τα στάδια και τα δεοντολογικά ζητήματα της επιστημονικής έρευνας. Παρουσιάζεται η διαδικασία ορισμού και διατύπωσης του ερευνητικού προβλήματος της μελέτης (υποθέσεις, μεταβλητές, ερωτήματα), οι μέθοδοι δειγματοληψίας η αναζήτηση και συγγραφή της βιβλιογραφίας και η δομή της μελέτης. Αναλύονται διαφορετικά ερευνητικά παραδείγματα ποσοτικής, ποιοτικής και μεικτής έρευνας (θετικιστικό, ερμηνευτικό, πείραμα και οιονεί πείραμα, μελέτη περίπτωσης, έρευνα δράση, θεμελιωμένης θεωρίας), ερευνητικές μέθοδοι και τεχνικές συλλογής και ανάλυσης δεδομένων α) ποιοτικής έρευνας (συνέντευξη, παρατήρηση, ομάδες εστίασης, εναλλακτικές μέθοδοι, ανάλυση περιεχομένου, θεματική ανάλυση) και β) ποσοτικής έρευνας (ερωτηματολόγιο, περιγραφική και επαγωγική στατιστική). Παρουσιάζονται βασικές αρχές στατιστικής και η χρήση σύγχρονων στατιστικών εργαλείων-λογισμικών στην έρευνα, καθώς και εργαλείων-λογισμικών επεξεργασίας ποιοτικών δεδομένων.

Οι φοιτητές/τριες προσεγγίζουν με τη διδασκαλία, τις ασκήσεις, τις βιωματικές δραστηριότητες και τη μελέτη του υλικού, γραπτού και πολυτροπικού, που διατίθεται στην e-τάξη, θεωρητικά τα βασικά στοιχεία των ερευνητικών παραδειγμάτων, ποσοτικής, ποιοτικής και μεικτής έρευνας και των εργαλείων τους, με έμφαση στις κοινωνικές επιστήμες και ειδικότερα στις επιστήμες της εκπαίδευσης. Ακόμη αναπτύσσουν μία ερευνητική ιδέα σε ερευνητική πρόταση εξηγώντας τη σημαντικότητα και την αναγκαιότητα της έρευνας λαμβάνοντας ανατροφοδότηση για τις μεθοδολογικές επιλογές τους, τη διατύπωση ερωτημάτων-υποθέσεων, τη συλλογή και ανάλυση δεδομένων, τη δειγματοληψία, την επιλογή κατάλληλων και αξιόπιστων ερευνητικών εργαλείων και τον σχεδιασμό σε πραγματικό χρόνο ώστε να διαπιστώσουν την επάρκειά τους στον σχεδιασμό μίας έρευνας.

Με την ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές και φοιτήτριες μπορούν να σχεδιάζουν και να οργανώνουν μία, κυρίως, κοινωνικοπαιδαγωγική έρευνα και να αξιοποιούν τις διαφορετικές μεθοδολογικές προσεγγίσεις της έρευνας για την κατανόηση, ερμηνεία και αποτελεσματική αντιμετώπιση των κοινωνικοπαιδαγωγικών ζητημάτων στην εκπαίδευση.

Το μάθημα μπορεί να περιλαμβάνει σεμινάρια και πρακτική άσκηση.

Μαθήματα κατ' επιλογήν υποχρεωτικά

Ψυχοκοινωνική Υγεία και Αξιολογική Ιατρική Συμβουλευτική

[Psychosocial Health and Axiological Medical Counselling]

Σκοπός του μαθήματος είναι να παρέχει εξειδικευμένες γνώσεις για την εξοικείωση των φοιτητών με διεπιστημονικά ζητήματα που συνδέουν τους άξονες της Ψυχοκοινωνικής Υγείας με βασικές αρχές της Αξιολογικής Ιατρικής Συμβουλευτικής, η οποία αφορά στη διασύνδεση αρχών της Συμβουλευτικής με τις σύγχρονες Νευροεπιστήμες.

Ενδεικτική αναφορά σε ορισμένους άξονες του μαθήματος

Α) Αποσαφήνιση και μελέτη εννοιών που αφορούν σε θέματα διασύνδεσης ψυχοκοινωνικής υγείας, ιατρικών προσεγγίσεων και συμβουλευτικής.

Β) Ανάδειξη της σημασίας της λειτουργικής αξιολόγησης για την επίτευξη ψυχοκοινωνικής υγείας.

Γ) Μελέτη ειδικών παρεμβάσεων που συμβάλλουν στην προστασία και στην ενίσχυση της ψυχοκοινωνικής υγείας.

Δ) Σχεδιασμός και στρατηγικές για την ανάπτυξη της Ψυχοκοινωνικής και Νευροκοινωνικής (Neurosocial) Συμβουλευτικής κυρίως στην ενήλικη ζωή, αλλά και καθοδήγηση για τη διερεύνηση αποτελεσματικών παρεμβάσεων για όλο το ηλικιακό φάσμα του ανθρώπου.

Ε) Αναγνώριση και αρχές συμβουλευτικής για την αποτελεσματικότερη διαχείριση κακοποιητικών ψυχοκοινωνικών συμπεριφορών (mobbing).

ΣΤ) Βασικές αρχές αξιολογικής διαχείρισης αισθημάτων, τα οποία απειλούν την ψυχοκοινωνική υγεία (απαξίωση, πένθος, απώλεια)

Ζ) Επιδιώκεται, τέλος, οι φοιτητές και οι φοιτήτριες να αναπτύξουν ειδικές δεξιότητες για την πραγματοποίηση αξιόπιστων ερευνών, με στόχο την επίτευξη διεπιστημονικής διασύνδεσης μεταξύ ψυχοκοινωνικής υγείας, Ιατρικής Συμβουλευτικής και συγχρόνων Νευροεπιστημών.

Το μάθημα μπορεί να περιλαμβάνει βιωματικά σεμινάρια και πρακτική άσκηση.

Επικοινωνία, διαπροσωπικές σχέσεις και Δυναμική ομάδων

[Communication, Interpersonal Relations and Group Dynamics]

Σκοπός του μαθήματος είναι οι φοιτητές και οι φοιτήτριες να εξοικειωθούν με τις βασικές έννοιες, μεθόδους και πρακτικές που αφορούν την ανάπτυξη των σχέσεων και την αποτελεσματική επικοινωνία μεταξύ των μελών διαφόρων τύπων ομάδων.

Στη διάρκεια των μαθημάτων η διδασκαλία επικεντρώνεται στους εξής ενδεικτικούς άξονες:

- Εξέλιξη της γενικής θεωρίας συστημάτων σε ελληνικό και διεθνές επίπεδο
- Συστημικές προσεγγίσεις-Θεωρία και Πράξη
- Εφαρμογή της συστημικής θεωρίας σε διάφορα περιβάλλοντα
- Διαχείριση δύσκολων καταστάσεων/συγκρούσεων στο πλαίσιο της ομάδας
- Βασικές έννοιες της θεωρίας των αρχετύπων και της θεωρίας των ψυχολογικών τύπων του Καρλ Γιουνγκ
- Βασικές έννοιες νευροφυσιολογικών δομών που εμπλέκονται στη διαδικασία μάθησης
- Συνδυασμός της αρχετυπικής θεωρίας με τη νευροφυσιολογία και ανάδειξη της πολλαπλότητας των παραγόντων στη διαδικασία τόσο της ψυχικής εξέλιξης όσο και της μάθησης
- Ανίχνευση ασυνείδητων συγκρούσεων και προκαταλήψεων στην ομάδα γενικά και στο πλαίσιο της σχολικής τάξης ειδικότερα
- Διαπροσωπικές σχέσεις και ενσυναίσθηση
- Διεργασία ομάδας και διαπροσωπικών σχέσεων
- Ανίχνευση ασυνείδητων συγκρούσεων και προκαταλήψεων που επηρεάζουν τα μέλη της ομάδας
- Εσωτερική δυναμική των αρχετυπικών και ασυνείδητων δυναμικών που διέπουν τις διαπροσωπικές σχέσεις και ελλειμματικές ή συγκρουσιακές καταστάσεις μεταξύ των μελών της ομάδας
- Διαφορετικές νοοτροπίες, κουλτούρες και ρόλοι σε μία ομάδα
- Βελτίωση και ενίσχυση της επικοινωνίας μεταξύ των μελών της ίδιας ομάδας και μεταξύ διαφορετικών ομάδων
- Διερεύνηση των σταδίων εξέλιξης των ομάδων σύμφωνα με τη γνωστική-συμπεριφορική προσέγγιση και την ψυχοδυναμική προσέγγιση των ομάδων
- Βασικές υποθέσεις κατά Wilfred Bion και t-groups κατά Kurt Lewin
- Η προσέγγιση του Tavistock Institute of Human Relations και η κληρονομιά του Rickman
- Ο ρόλος του αποδιοπομπαίου τράγου και η συνοχή της ομάδας
- Άγχος, μηχανισμοί άμυνας, αντιστάσεις στις ομάδες
- Συμμόρφωση και αλλαγή
- Ο ρόλος και τα όρια του εκπαιδευτή στην ομάδα

Μέσα από θεωρητική και βιωματική εκπαίδευση, οι φοιτητές και οι φοιτήτριες προσεγγίζουν κριτικά τρόπους κινητοποίησης και συνεργασίας των ατόμων στις ομάδες. Μετά την ολοκλήρωση του κύκλου των μαθημάτων, θα είναι σε θέση να εφαρμόζουν τεχνικές σε διαφορετικού τύπου ομάδες (π.χ. ομάδες από τη σχολική κοινότητα ή ευπαθείς κοινωνικά ομάδες κ.ά.) και να σχεδιάζουν και να αναπτύσσουν σχετικές βιωματικές δράσεις με τους κάθε φορά εμπλεκόμενους στην ομάδα. Το μάθημα περιλαμβάνει βιωματικά σεμινάρια.

Διδακτική Μεθοδολογία και Πρακτική Άσκηση σε διαφορετικά εκπαιδευτικά περιβάλλοντα [Teaching Methodology and Teaching Practice in diverse educational settings]

Σκοπός του μαθήματος είναι οι φοιτητές και οι φοιτήτριες να γίνουν ικανοί/νές να αναπτύσσουν σύνθετα, θεωρητικά θεμελιωμένα και πρακτικά εφαρμόσιμα μοντέλα Διδακτικής Μεθοδολογίας και Παιδαγωγικής τα οποία να ανταποκρίνονται στις ανάγκες διαφορετικών εκπαιδευτικών περιβαλλόντων της σύγχρονης κοινωνίας· να αξιοποιούν συνδυαστικά και δημιουργικά τις αρχές, τις μεθόδους και τις πρακτικές της Κοινωνικής Παιδαγωγικής για την αποτελεσματικότερη αντιμετώπιση πρωτίστως κοινωνικοπαιδαγωγικών ζητημάτων, κυρίως στον χώρο του σχολείου (τυπική εκπαίδευση) αλλά και ευρύτερα στον σχεδιασμό κοινωνικοπαιδαγωγικών προγραμμάτων και παρεμβάσεων (μη τυπική και άτυπη εκπαίδευση).

Το περιεχόμενο του μαθήματος περιλαμβάνει ζητήματα διδακτικής μεθοδολογίας και παιδαγωγικών προσεγγίσεων της μάθησης και της μετασχηματιστικής εκπαίδευσης, που σκοπεύει στην αλλαγή και τη βελτίωση σε ποικίλα περιβάλλοντα κοινωνικοπαιδαγωγικών εφαρμογών.

Στο πλαίσιο θεωρητικών αναλύσεων και εργαστηριακών ασκήσεων, οι φοιτητές και οι φοιτήτριες προσεγγίζουν θέματα που αφορούν -κυρίως- τον σχεδιασμό και την ανάπτυξη παιδαγωγικών και διδακτικών παρεμβάσεων σε διαφορετικά εκπαιδευτικά και κοινωνικά περιβάλλοντα. Ενδεικτικά περιλαμβάνονται: Ο καθορισμός του σκοπού, των στόχων, των προσδοκώμενων αποτελεσμάτων, η οργάνωση και η διεξαγωγή της εκπαιδευτικής-διδακτικής πράξης, ο προγραμματισμός - σχεδιασμός - αξιολόγηση της εκπαιδευτικής-διδακτικής παρέμβασης, η αξιοποίηση διαφορετικών προσεγγίσεων (π.χ. βιωματικής, εξατομικευμένης και συνεργατικής μάθησης, διαφοροποιημένης

διδασκαλίας κ.ά.), σε πολυπολιτισμικά, πολυγλωσσικά, σε σύνθετα μαθησιακά και κοινωνικά πολύπλοκα περιβάλλοντα, οι δημιουργικές, βιωματικές μέθοδοι και τεχνικές για την πρόληψη και την παρέμβαση ποικίλων κοινωνικοπαιδαγωγικών ζητημάτων, αξιοποίηση της Τέχνης στην εκπαιδευτική διαδικασία και τις κοινωνικοπαιδαγωγικές και διδακτικές πρακτικές, οι δυνατότητες δημιουργίας μαθησιακών ομάδων/κοινοτήτων, διασύνδεση και ανάπτυξη σχέσεων μεταξύ των μελών κ.ά.

Το μάθημα περιλαμβάνει αριθμό ωρών της πρακτικής άσκησης. Μέσα από εφαρμογή σχεδίων δράσης σε ποικίλα εκπαιδευτικά περιβάλλοντα οι φοιτητές και φοιτήτριες επικεντρώνονται στη μελέτη εκπαιδευτικών παρεμβάσεων και ζητημάτων Κοινωνικής Παιδαγωγικής στο πεδίο, ώστε να αναγνωρίζουν τη σημασία που έχει ο σχεδιασμός παρέμβασης για την πρόληψη και τη βελτίωση με βάση τις γενικές αρχές της Διδακτικής Μεθοδολογίας της Κοινωνικής Παιδαγωγικής, αλλά και ειδικά για τις ανάγκες κάθε ζητήματος και των συνθηκών του.

Τεχνητή Νοημοσύνη, Κοινωνική Παιδαγωγική και Κοινωνική Νευροεπιστήμη

[Artificial Intelligence, Social Pedagogy and Social Neuroscience]

Ο σκοπός του μαθήματος είναι η διεπιστημονική διερεύνηση των τρόπων με τους οποίους η Τεχνητή Νοημοσύνη μπορεί να ενσωματωθεί σε κοινωνικοπαιδαγωγικές πρακτικές που αξιοποιούν ερευνητικά αποτελέσματα από την Κοινωνική Νευροεπιστήμη, δίνοντας έμφαση στην ανθρωπιστική διάσταση της εκπαίδευσης.

Το μάθημα επιδιώκει, αρχικά, τη δημιουργία ενός κριτικού και αναστοχαστικού υποβάθρου, ως προς την Τεχνητή Νοημοσύνη, πάνω στο οποίο, στη συνέχεια, οι φοιτητές και οι φοιτήτριες θα είναι σε θέση να σχεδιάζουν, να αναπτύσσουν και να αξιολογούν καινοτόμες κοινωνικοπαιδαγωγικές παρεμβάσεις, βασισμένες και σε νευροεπιστημονικά δεδομένα. Το μάθημα αντιμετωπίζει την Τεχνητή Νοημοσύνη όχι μόνο ως ένα αναπτυσσόμενο τεχνολογικό μέσο, αλλά και ως ένα δυναμικά εξελισσόμενο πολιτισμικό και κοινωνικό φαινόμενο το οποίο επηρεάζει τον τρόπο με το οποίο σκεφτόμαστε, αλληλεπιδρούμε, σχετιζόμαστε, αποφασίζουμε, εκπαιδευόμαστε και εκπαιδεύουμε.

Με αυτή τη λογική, οι φοιτητές και οι φοιτήτριες εκπαιδεύονται ώστε οι κοινωνικοπαιδαγωγικές παρεμβάσεις τους να μπορούν -με τη συνδυαστική και πολλαπλή αξιοποίηση των δυνατοτήτων που προσφέρουν τα σύγχρονα συστήματα της Τεχνητής Νοημοσύνης- να εφαρμοστούν σε διαφορετικές συνθήκες και περιβάλλοντα και να υποστηρίζουν βασικές προτεραιότητες της Κοινωνικής Παιδαγωγικής και της Κοινωνικής Νευροεπιστήμης, όπως (ενδεικτικά): την ηθική συγκρότηση, την ψυχοκοινωνική υποστήριξη και ανάπτυξη, τη δημιουργία θετικών σχέσεων, την ενσυναίσθηση, την ενεργό συμμετοχή -χωρίς αποκλεισμούς- σε εκπαιδευτικά και κοινωνικά πλαίσια, τη διευκόλυνση της προσβασιμότητας, της ευελιξίας και της εξατομικευμένης μάθησης, την αξιοποίηση της δημιουργικότητας και της καινοτομίας, την ενίσχυση των κινήτρων για γνωστική, συναισθηματική και κοινωνική μάθηση και ανάπτυξη, την κοινωνική ένταξη και ενδυνάμωση, την ανάληψη προσωπικής και συλλογικής ευθύνης, την «ψηφιακή πολιτειότητα», την υποστήριξη της συνεργασίας και της «συμβιοσότητας» και την ευημερία.

Κατά συνέπεια, επιδιώκεται οι φοιτητές και οι φοιτήτριες να αποκτήσουν όχι μόνο τεχνογνωσία, αλλά και ένα ισχυρό αξιακό και ερμηνευτικό πλαίσιο για την πολύπλευρη κοινωνικοπαιδαγωγική αξιοποίηση της Τεχνητής Νοημοσύνης, συνυπολογίζοντας νευροεπιστημονικές, ηθικές και πολιτισμικές παραμέτρους.

Συστημική Συμβουλευτική στη Σχολική Κοινότητα και στην Εκπαίδευση Ενηλίκων

[Systemic Counseling in the School Community and in Adult Education]

Σκοπός του μαθήματος είναι η μελέτη και η κατανόηση των αρχών, θεωριών, μεθοδολογιών και πρακτικών της Συστημικής Συμβουλευτικής και η εφαρμογή τους στο πλαίσιο της σχολικής κοινότητας και της εκπαίδευσης ενηλίκων, μέσα από την καλλιέργεια της συστημικής σκέψης και της ικανότητας αποτελεσματικής διαχείρισης ζητημάτων σε εκπαιδευτικά και κοινωνικά περιβάλλοντα.

Το μάθημα ακολουθεί τη διεπιστημονική προσέγγιση, συνδυάζοντας τη Συστημική Θεωρία, την Κοινωνική Νευροεπιστήμη και την Κοινωνική Παιδαγωγική. Μέσα από αυτό το πρίσμα, διερευνά τον ρόλο της συμβουλευτικής ως εργαλείου υποστήριξης και ενδυνάμωσης ατόμων και ομάδων, με ιδιαίτερη έμφαση στις εκπαιδευτικές κοινότητες.

Οι φοιτητές και φοιτήτριες, μέσω του μαθήματος, αναμένεται να αποκτήσουν τη δυνατότητα:

α) να αναγνωρίζουν και να ενισχύουν τις σχέσεις και τις δυναμικές που προάγουν την ηθική, συναισθηματική και κοινωνική ανάπτυξη, την πρόοδο και την ευημερία των μαθητών και όλων των μελών της σχολικής κοινότητας, β) να σχεδιάζουν και να εφαρμόζουν αποτελεσματικά μοντέλα συμβουλευτικής παρέμβασης, τα οποία προάγουν την ψυχική υγεία, τη μάθηση, την ομαλή προσαρμογή και την ψυχοκοινωνική ανάπτυξη παιδιών και ενηλίκων στο σχολικό πλαίσιο.

Κοινωνική Νευροεπιστήμη και Δημιουργικότητα στην Εκπαίδευση και στην Κοινωνία

[Social Neuroscience and Creativity in Education and Society]

Σκοπός του μαθήματος είναι η παροχή στους φοιτητές και στις φοιτήτριες υψηλού επιπέδου θεωρητικής και βιωματικής εκπαίδευσης σε ζητήματα που σχετίζονται με την «κουλτούρα της δημιουργικότητας», δηλαδή την ενεργοποίηση και την αξιοποίηση της δημιουργικότητας των εκάστοτε εμπλεκομένων στην (τυπική, μη τυπική και άτυπη) εκπαίδευση, καθώς και με τη συνειδητοποίηση του παιδαγωγικού και κοινωνικού ρόλου της δημιουργικότητας και της καινοτομίας στην αντιμετώπιση των σύγχρονων απαιτήσεων και εκπαιδευτικών και κοινωνικών αναγκών.

Στη διάρκεια των μαθημάτων αξιοποιούνται τα αποτελέσματα της έρευνας της Κοινωνικής Νευροεπιστήμης σχετικά με τη δημιουργικότητα που είναι νοητική λειτουργία, η οποία ενεργοποιεί νέες νευρωνικές συνάψεις που ενισχύονται μέσα από τη συνειδητή προσπάθεια και τη συστηματική εξάσκηση.

Στο πλαίσιο αυτό οι φοιτητές και οι φοιτήτριες: α) γνωρίζουν βιωματικά τη θεωρία και την πράξη της «κουλτούρας της δημιουργικότητας» και την ανάπτυξή της στην τυπική, στη μη τυπική και στην άτυπη εκπαίδευση, β) γνωρίζουν βιωματικά μεθόδους και τεχνικές για την ενεργοποίηση των δημιουργικών ικανοτήτων όλων των εμπλεκόμενων στον εκάστοτε εκπαιδευτικό χώρο και γ) αναζητούν τρόπους αξιοποίησης και εφαρμογής της δημιουργικότητας, προωθώντας μία «κουλτούρα καινοτομίας», για τη βελτίωση και την αλλαγή των διδακτικών, εκπαιδευτικών και κοινωνικών συνθηκών, με έμφαση στη μετασχηματιστική δυναμική αυτής της κουλτούρας και στις δυνατότητές της σε επίπεδο σχεδιασμού, σύνθεσης και παραγωγής.

Μελετάται, επίσης, μέσα από βιωματικές μελέτες περίπτωσης, η μετασχηματιστική δυναμική της δημιουργικότητας στην εκπαίδευση, που μπορεί να δρα χειραφετητικά και διαμορφωτικά μέσα από στοιχεία αυτοπραγμάτωσης, ελευθερίας και ασφάλειας και να συντελεί στην προσωπική και κοινωνική ανάπτυξη. Η βελτίωση και η αλλαγή είναι ο σκοπός σε κάθε περίπτωση, σύμφωνα και με την Κοινωνική Παιδαγωγική, και με αυτό το μάθημα οι φοιτητές και οι φοιτήτριες θα μπορούν να συμβάλλουν στο ζητούμενο του μέλλοντος, που είναι ο δημιουργικός πολίτης. Ο πολίτης που σκέφτεται, αναστοχάζεται και δρα για να βρει λύσεις μέσα από συστηματική προσπάθεια και ποικίλες νοητικές διεργασίες, όπως η φαντασία, η έμπνευση, η διαίσθηση, η δημιουργία πρωτογενών ιδεών που έχουν αξία, η ευελιξία της σκέψης, η εφευρετικότητα, η καινοτομία και το «ευ-επιχειρείν», που αποτελούν πολύ σημαντικές δεξιότητες στον σύγχρονο κόσμο. Το μάθημα περιλαμβάνει βιωματικά εργαστήρια και πρακτικές ασκήσεις.

Κοινωνικοπαιδαγωγικές Εφαρμογές στη Συμπεριληπτική και Διαπολιτισμική Εκπαίδευση [Inclusive and Intercultural Education from a Socialpedagogical Perspective]

Σκοπός του μαθήματος είναι η θεωρητική και πρακτική κατάρτιση των φοιτητών και φοιτητριών στον σχεδιασμό, την εφαρμογή και την αξιολόγηση κοινωνικοπαιδαγωγικών προγραμμάτων και παρεμβάσεων με σκοπούς και στόχους που σχετίζονται άμεσα με τη συμπεριληπτική και διαπολιτισμική εκπαίδευση.

Στη διάρκεια του μαθήματος οι φοιτητές θα γνωρίσουν σε βάθος τις αρχές της συμπεριληπτικής εκπαίδευσης και της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης και θα κατανοήσουν ότι αποτελούν κλάδους της Κοινωνικής Παιδαγωγικής. Θα γνωρίσουν, επίσης, την ιστορία τους σε παγκόσμιο, ευρωπαϊκό και ελληνικό πλαίσιο καθώς και τις σύγχρονες τάσεις τους, όπως αυτές αναλύονται και σε επίσημα διεθνή και ευρωπαϊκά κείμενα (Unesco, Συμβούλιο της Ευρώπης κ.ά.). Ακόμη θα διαπιστώσουν στη θεωρία και πράξη πώς οι αρχές της Κοινωνικής Παιδαγωγικής παράγουν ποικίλες εφαρμογές που μπορούν να τροφοδοτήσουν την συμπεριληπτική και διαπολιτισμική εκπαίδευση, σε διαφορετικά πλαίσια, με διαφορετικές ομάδες και διαφορετικούς σκοπούς.

Τέλος θα αναγνωρίσουν πρακτικά σε διάφορες εφαρμογές, π.χ. ομάδες προσφύγων, κοινότητες ρομά, ομάδες απεξάρτησης, μαθητικές κοινότητες σε φυλακές, την

ουσιαστική εφαρμογή της θεωρίας στην πράξη, νοηματοδοτώντας έτσι ένα από τα κοινά στοιχεία των τριών επιστημών που είναι η αλλαγή. Με την ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές θα μπορούν να διακρίνουν τις δυνατότητες που έχει η εφαρμογή της Κοινωνικής Παιδαγωγικής στην συμπεριληπτική εκπαίδευση και τη διαπολιτισμική εκπαίδευση, να υπηρετούν με το γενικότερο έργο τους τις κοινωνικοπαιδαγωγικές αρχές και προτεραιότητες σχετικά με τη συμπεριληπτική και διαπολιτισμική εκπαίδευση και ειδικότερα να σχεδιάζουν και να αξιολογούν οι ίδιοι προγράμματα και εφαρμογές στο παραπάνω το πλαίσιο. Το μάθημα περιλαμβάνει βιωματικά εργαστήρια και πρακτικές ασκήσεις.

Κοινωνική Παιδαγωγική και Δημοκρατική Εκπαίδευση

[Social Pedagogy and Democratic Education]

Σκοπός του μαθήματος είναι η θεωρητική και πρακτική προσέγγιση του σχολείου ως μία ανθρώπινη και δημοκρατική κοινότητα με βάση τις αρχές της Κοινωνικής Παιδαγωγικής. Στο μάθημα μελετώνται οι στρατηγικές ενίσχυσης της δέσμευσης στις δημοκρατικές αξίες που επηρεάζουν τις αρχές της σχολικής ζωής. Αξιολογούνται διαφορετικοί τρόποι αλλαγής της κουλτούρας των σχολικών μονάδων, με σκοπό το σχολείο (και η σχολική κοινότητα: εκπαιδευτικοί, γονείς, μαθητές/τριες, μη εκπαιδευτικό προσωπικό σχολείου, άλλα μέλη τοπικής κοινότητας κ.ά.) να λειτουργεί υποστηρικτικά για όλα τα μέλη του και να υπηρετεί τον κοινωνικοπαιδαγωγικό του ρόλο, ώστε να ενισχύει τον συλλογικό και δημιουργικό διάλογο, να προσφέρει ισορροπία στις σχέσεις, να προκαλεί τη συμμετοχή στις αποφάσεις, να προάγει τη δημιουργία ενός δημοκρατικού, χωρίς αποκλεισμούς, σχολικού περιβάλλοντος και να εγκαθιδρύει ένα «κοινωνικοπαιδαγωγικό ήθος».

Για τον σκοπό αυτό, οι φοιτητές και φοιτήτριες εκπαιδεύονται στη μεθοδολογία της «Εκπαίδευσης για τη δημοκρατική ιδιότητα του πολίτη» και ασκούνται στον σχεδιασμό, στην οργάνωση και στην εφαρμογή σχεδίων δράσης και προγραμμάτων που επιδιώκουν τη δημοκρατική εκπαίδευση των μαθητών και των άλλων μελών του σχολείου και την υποστήριξη στην πράξη ενός δημιουργικού και πραγματικά σύγχρονου δημοκρατικού σχολείου, με βάση τις αρχές και τις προτεραιότητες της Κοινωνικής Παιδαγωγικής, όπως την προσωπική και κοινωνική ευημερία και πρόοδο, την κοινωνική δικαιοσύνη, την ενεργό συμμετοχή όλων των μερών της σχολικής κοινότητας στη λήψη αποφάσεων, τη

διαλεκτική ικανότητα, την κριτική και αναστοχαστική διαδικασία, την ενθάρρυνση της δημιουργικότητας και της ρηξικέλευθης σκέψης, την ανάληψη της προσωπικής και συλλογικής ευθύνης, τη συνεργατική δράση κ.ά.

Με την ολοκλήρωση του μαθήματος επιδιώκεται οι φοιτητές και οι φοιτήτριες να εμφορούνται -στην διδακτική και εκπαιδευτική πράξη τους- από τη δημοκρατική κουλτούρα, να μπορούν επαρκώς να προάγουν στο σχολείο και την ευρύτερη σχολική κοινότητα την εκπαίδευση στη δημοκρατική ιδιότητα του πολίτη και να σχεδιάζουν, να εφαρμόζουν και να αξιολογούν δράσεις και προγράμματα για το δημοκρατικό σχολείο. Το μάθημα μπορεί να περιλαμβάνει βιωματικά εργαστήρια και πρακτικές ασκήσεις.

Δίκτυα Συνεργασίας Σχολείου, Οικογένειας και Κοινότητας

[School, Family and Community Collaborative Networks]

Σκοπός του μαθήματος είναι οι φοιτητές και φοιτήτριες να εξοικειωθούν με τη δυναμική, τη λειτουργία και την αποτελεσματικότητα των συνεργατικών δικτύων, ιδιαιτέρως μεταξύ του Σχολείου, της Οικογένειας και της Κοινότητας. Τα δίκτυα αυτά θα στοχεύουν στη συγκρότηση, εδραίωση, ισχυροποίηση και αξιοποίηση ενός συστήματος αξιών, αρχών και πεποιθήσεων, το οποίο θα οδηγήσει σε έναν «συστημικό μετασχηματισμό» της κουλτούρας όλων των εμπλεκόμενων συστημάτων, του σχολείου, της οικογένειας, του ευρύτερου σχολικού περιβάλλοντος, της γειτονιάς και της κοινότητας.

Σε αυτό το πλαίσιο, μετά την ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές και φοιτήτριες θα είναι ικανοί: α) να αξιοποιούν τις σύγχρονες θεωρητικές και μεθοδολογικές προσεγγίσεις που συγκροτούν τον επιστημονικό χώρο της επικοινωνίας Σχολείου, Οικογένειας και Κοινότητας, τις καλές μεθόδους και πρακτικές για τη μεταξύ τους αποτελεσματική συνεργασία και τις αρχές και τη μεθοδολογία για τη συγκρότηση συνεκτικών επικοινωνιακών δικτύων και β) να σχεδιάζουν, να αναπτύσσουν και να εφαρμόζουν σχετικά προγράμματα, τα οποία θα ενισχύουν τον ρόλο του σχολείου, της οικογένειας και της κοινότητας και θα υποστηρίζουν τη δημιουργική διασύνδεσή τους (με τη λογική της δικτυακής λειτουργίας), την αποτελεσματική συνεργασία τους και τον «συστημικό μετασχηματισμό» της κουλτούρας τους.

Ενδεικτική αναφορά σε ορισμένους άξονες του μαθήματος: Μοντέλα επικοινωνίας: θεωρητικές προσεγγίσεις και πρακτικές εφαρμογές, Η κοινωνικοποίηση και η ανάπτυξη

του παιδιού μέσα στα συστήματα της οικογένειας, του σχολείου και της τοπικής κοινότητας, Η ανάγκη για την επικοινωνία σχολείου, οικογένειας και κοινότητας μέσα στις σύγχρονες προκλήσεις και απαιτήσεις, Βασικές θεωρητικές προσεγγίσεις και σύγχρονα μοντέλα για την επικοινωνία σχολείου, οικογένειας και κοινότητας, Μεθοδολογία έρευνας στην επικοινωνία σχολείου, οικογένειας και κοινότητας. Σχεδιασμός, οργάνωση, υλοποίηση ερευνητικών προσεγγίσεων, Η δημιουργία, η μεθοδολογία, η λειτουργία και η αποτελεσματικότητα των συνεργατικών δικτύων, Βασικές αρχές συστημικού μετασχηματισμού, Μέθοδοι, τεχνικές και πρακτικές για τη βελτίωση και τη διεύρυνση της επικοινωνίας σχολείου, οικογένειας και κοινότητας και τη δικτυακή τους διασύνδεση, Παραδείγματα εφαρμογών από σχετικά -διεθνή και ελληνικά- ερευνητικά προγράμματα, Το μοντέλο της Συνεκπαίδευσης [Synducation (Synergy+Education) Model], Συνεκπαίδευση μαθητών, γονέων, εκπαιδευτικών, προσώπων από την κοινότητα: Θεωρητικό και μεθοδολογικό πλαίσιο και συνεκπαιδευτικά προγράμματα, Σχεδιασμός – προγραμματισμός δράσεων από τον εκπαιδευτικό, μέσα και έξω από τη σχολική τάξη ενισχυτικών της επικοινωνίας σχολείου, οικογένειας και κοινότητας και της δημιουργίας συνεργατικού δικτύου, Προβλήματα και περιορισμοί στην επικοινωνία σχολείου, οικογένειας και κοινότητας, Δυνατότητες αντιμετώπισης και τρόποι υπέρβασης εμποδίων, Τρόποι «μάθησης» και «εκπαίδευσης» των συνεργατικών δικτύων, Μελέτη περιπτώσεων μέσα από βιωματικές πρακτικές, Η αξιοποίηση της συνεργασίας σχολείου και οικογένειας, αξιοποιώντας τον κοινωνικοπαιδαγωγικό ρόλο του σχολείου για τη διαχείριση κρίσιμων προβλημάτων (π.χ. πρόληψη και αντιμετώπιση αντικοινωνικών συμπεριφορών στον χώρο του σχολείου και στο περιβάλλον της κοινότητας). Το μάθημα μπορεί να περιλαμβάνει βιωματικά εργαστήρια, σεμινάρια και πρακτικές ασκήσεις.

Επιστημολογία των Επιστημών της Αγωγής

[Epistemology of Education]

Σκοπός του μαθήματος είναι η διερεύνηση των απόψεων που έχουν αναπτυχθεί ιστορικά στον χώρο των Επιστημών της Αγωγής, αναφορικά με τις: α) οντολογικές προκείμενες γνωστικής-πληροφοριακής σύλληψης του κόσμου, β) επιστημολογικές βάσεις προσπαθειών τεκμηρίωσης της γνώσης και των μορφών που αποκτά αυτή η γνώση (forms-of-knowledge), γ) μεθοδολογικές επιλογές και διαδικασίες προσέγγισης

και γνώσης υποκειμένου-αντικειμένου γνώσης. Το μάθημα εξετάζει το πώς γνωρίζουμε τον κόσμο (φύση, πηγές και όρια του κόσμου), διακρίνοντας την γνώση από τις γνώμες και τις πεποιθήσεις των ανθρώπων (δυϊσμός, αντικειμενικότητα, σχετικισμός).

Ιδιαίτερως, μελετώνται πρακτικά οι τρόποι δόμησης (λογική, αποδεικτική κλπ.) της επιχειρηματολογίας, δικαιολόγησης (π.χ. foundationalism vs cohenterism) και της νομιμοποίησης μιας θεωρίας ή μοντέλου, μεταθεωρητικών κριτικών, του ελέγχου των γνωσιακών πλαισίων της αγωγής, της δυναμικής προσέγγισης της κατάλληλης μεθοδολογίας μετάβασης από το πρότερο πλαίσιο αγωγής, στο σχολικό ή/και από ετερόκλητα πολιτισμικά πλαίσια λειτουργίας του παιδευτικού γεγονότος σε σύγχρονα επιστημολογικά μοντέλα γνώσης και διδακτικής, στο πλαίσιο των Επιστημών της Αγωγής. Τέλος, με δεδομένη την εξοικείωση των φοιτητών με τους προαναφερθέντες άξονες, στο μάθημα δίνεται ιδιαίτερη έμφαση στην κατανόηση και αξιοποίηση των επιστημολογικών διαστάσεων (διεπιστημονικών/interdisciplinary και «υπερ(συν)επιστημο-νικών»/transdisciplinary) της Κοινωνικής Παιδαγωγικής.

Κοινωνική και Συναισθηματική Αγωγή και Ανάπτυξη

[Social and Emotional Education and Development]

Σκοπός του μαθήματος είναι οι φοιτητές και οι φοιτήτριες να κατανοούν και να αναδεικνύουν, τόσο σε θεωρητικό όσο και σε πρακτικό επίπεδο, τον οργανωμένο διαμεσολαβητικό ρόλο της Κοινωνικής Παιδαγωγικής ανάμεσα στο βιοψυχοκοινωνικό σύστημα άνθρωπος και στο κοινωνικο-πολιτισμικό-οικονομικό υπερσύστημα που τον περιβάλλει. Επιπλέον, να αναπτύσσουν τις πρακτικές εφαρμογές της κοινωνικής και συναισθηματικής αγωγής, σε συνδυασμό με τις νευροεπιστημονικές βάσεις της κοινωνικής και συναισθηματικής ανάπτυξης.

Κατά τη διάρκεια του μαθήματος μελετώνται διεξοδικά ζητήματα που σχετίζονται με τις μαθησιακές, κοινωνικές και συναισθηματικές δεξιότητες, τα εσωτερικά κίνητρα, την αυτορρύθμιση, την ενσυναίσθηση, καθώς και τις ενδο- και διαπροσωπικές σχέσεις στο πλαίσιο ομάδων και κοινοτήτων. Εξετάζονται επίσης ο ρόλος της γλώσσας και του πολιτισμικού πλαισίου στη συγκρότηση της ταυτότητας, η έννοια της ετερότητας, η πολιτισμική ποικιλομορφία και η σημασία της διαπολιτισμικής επικοινωνίας, με στόχο την ενίσχυση της κοινωνικής συμμετοχής και του κοινωνικού μετασχηματισμού.

Παραλλήλως, δίνεται έμφαση στην ανάπτυξη εφαρμοσμένων δεξιοτήτων και παρεμβάσεων που αφορούν την κοινωνική και συναισθηματική αγωγή, με επιστημονική τεκμηρίωση που αντλεί από τις σύγχρονες εξελίξεις της κοινωνικής νευροεπιστήμης σχετικά με τη συναισθηματική και κοινωνική ανάπτυξη του ανθρώπου. Η προσέγγιση του μαθήματος υπερβαίνει τα όρια της τυπικής εκπαίδευσης και επεκτείνεται σε όλες τις μορφές αγωγής, αναδεικνύοντας τη συμβολή θεσμών όπως η οικογένεια, οι κοινωνικές ομάδες, τα μέσα μαζικής επικοινωνίας και άλλες δομές της κοινωνίας στην ολόπλευρη ανάπτυξη του ατόμου.

Με την ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές και οι φοιτήτριες θα είναι σε θέση να αξιοποιούν επαρκώς τις γνώσεις και τις δεξιότητές τους για την κατανόηση και πρακτική διασύνδεση της Κοινωνικής Παιδαγωγικής με την κοινωνική και συναισθηματική ανάπτυξη. Θα μπορούν να σχεδιάζουν, να υλοποιούν και να αξιολογούν κοινωνικοπαιδαγωγικές παρεμβάσεις σε ποικίλα πλαίσια, υπηρετώντας έναν κοινωνικοπαιδαγωγικό σκοπό που προάγει την κοινωνική συνοχή, τη δημοκρατία και την προσωπική και συλλογική ευημερία.